

Protocol doubleren en versnellen

Leerlingen doorlopen de school normaal gesproken in 8 jaar. Het kan gebeuren dat een leerling niet klaar is om de overstap naar de volgende groep te maken. Ondanks veel inspanningen, waarin tegemoet wordt gekomen aan de ondersteuningsbehoeften van de leerling, zien we dat doubleren (blijven zitten) helpend zou zijn.

Doubleren in groep 3 t/m 8

Ons standpunt is: in principe doubleren kinderen niet. Doubleren is alleen zinvol als het opnieuw ervaren en opnemen van de totale leerstof van die groep leidt tot een duidelijke niveauverbetering bij de leerling. Of als dit leidt tot een duidelijke groei op sociaal emotioneel gebied. In groep 3 t/m 8 gebeurt dit slechts een enkele keer. Het gebeurt wel regelmatig dat een kind de lesstof van één vak doubleert, maar dan wel gewoon over gaat naar de volgende groep. Ook het opstellen van een OPP behoort tot de mogelijkheden. Dit alles in nauw overleg met de ouders.

Is er een sterk vermoeden van dyslexie, dan wordt de leerling besproken met de intern begeleider en wordt een zorgvuldig traject uitgezet voor directe ondersteuning vanuit de RT, dat kan leiden tot een dyslexieonderzoek. In dit geval gaat de leerling wel over naar de volgende groep, ondanks dat de resultaten voor lezen onvoldoende zijn.

Versnellen

Het kan ook voorkomen dat leerlingen laten zien dat zij zich sneller ontwikkelen dan de groep en toe zijn aan de leerstof van de volgende groep. In dat geval wordt er gekeken naar de cognitieve ontwikkeling (is het niveau van de leerling op het niveau van de volgende groep) en de sociaal emotionele ontwikkeling van de leerling t.o.v. de volgende groep. Als beiden in balans zijn kan een leerling eenmalig een groep versnellen. De intern begeleider heeft de regie over dit traject en zal hierin intensief optrekken met de ouders en het kind.

Overgang van groep 2 naar 3

Op basis van de ontwikkeling en de onderwijsbehoeften van kinderen, komt het op onze school regelmatig voor dat we kinderen laten doubleren in groep 2. In veel gevallen gaat het hier om herfstleerlingen die nog wat meer tijd nodig hebben om de overstap naar groep 3 te maken. Met dit protocol geven we aan welke afwegingen we hierin maken en hoe het stappenplan tot besluitvorming is.

Wettelijk kader

Sinds 1985 is in het basisonderwijs de Wet op het Primair onderwijs van kracht. In artikel 8 staat: het onderwijs wordt zodanig ingericht dat de leerlingen een ononderbroken ontwikkelproces kunnen doorlopen. Daarnaast vermeldt de wet dat het onderwijs zo ingericht wordt dat de leerlingen in beginsel binnen een tijdvak van acht aaneensluitende jaren de basisschool moeten kunnen doorlopen. In het toezichtkader van de inspectie wordt vermeld dat óók de kinderen die starten van oktober tot en met december aan het eind van het schooljaar door moeten gaan naar de volgende groep. Wanneer dit niet het geval is, is er sprake van doubleren. De school moet zich verantwoorden aan de inspectie over het percentage kinderen dat doubleert en dus langer dan acht jaar over de basisschool doet. De school moet hiervoor goede redenen hebben en kunnen aantonen welke stappen zijn gevolgd om dit besluit te onderbouwen.

Herfstkinderen

Kinderen die tussen 1 oktober en 31 december vier jaar worden starten in groep 1. Deze kinderen maken aan het eind van het schooljaar de CITO-toetsen voor taal en rekenen E1. Ook worden voor deze kinderen de observatielijsten van de tussendoelen voor taal en rekenen bijgehouden. Deze kinderen gaan in het volgende schooljaar door naar groep 2. Als in januari van groep 2 blijkt dat een kind zich onvoldoende heeft ontwikkeld, onderzoeken we de meerwaarde van een doublure in groep 2. In uitzonderlijke gevallen kan in groep 1 voor een doublure worden gekozen. We betrekken ouders steeds bij de te nemen stappen en verwijzen naar dit protocol.

Criteria bij de overgang van groep 2 naar groep 3

Hoofdaspecten (voorwaarden voor groep 3)	
Gedrag van het kind tijdens klassikale activiteiten	-Het kind voelt zich aangesproken bij opdrachten waarbij de leerkracht zich tot de hele groep richt en doet actief mee -Het kind is betrokken bij kringactiviteiten, het luistert en reageert op anderen -Het kind begrijpt wat er van hem wordt verwacht tijdens klassikale activiteiten, tijdens gym en bij het geven van instructie
Werkhouding	-Het kind is gemotiveerd om een activiteit uit te voeren -Het kind kiest uit zichzelf voor ontwikkelingsmateriaal of een opdracht -Het kind kan 15-20 min. geconcentreerd met een opdracht bezig zijn -Het kind kan redelijk zelfstandig werken
Werkprestaties	-De resultaten van de opdrachten zijn voldoende -Tekeningen zijn voldoende gedetailleerd -Het kind beheerst de moeilijkere ontwikkelingsmaterialen
Beginnende geletterdheid	-Het kind kan verstaanbaar en begrijpelijk vertellen -Het kind toont belangstelling voor lezen en schrijven -Het kind herkent meer dan 12 letters -Het kind kan rijmen -Het kind kan klanken aan elkaar plakken tot een woord (auditieve synthese)
Beginnende gecijferdheid	-Het kind toont belangstelling voor rekenactiviteiten -Het kind kent de cijfers van 1 t/m 20 -Het kind kan erbij en eraf opdrachten uitvoeren -Meten, meetkunde en tijdsbesef zijn voldoende ontwikkeld

Nevenaspecten (kindeigenschappen)	
Sociaal emotionele ontwikkeling	-Hoe gaat het kind om met anderen? -Neemt het kind initiatief om met anderen te spelen? -Kan het kind samenwerken? -Heeft het kind zelfvertrouwen? -Hoe gaat het kind om met teleurstellingen?
Spelontwikkeling	-Hoe speelt het kind samen? -Laat het kind spelontwikkeling zien? -Kan het kind zich aan afspraken houden?
Motorische ontwikkeling	-Is de grove motoriek voldoende ontwikkeld? (evenwicht, klimmen, vangen, bewegen op plein of in gymzaal) -Is de fijne motoriek voldoende ontwikkeld? (pengreep, knippen, aan-en uitkleden)

Wanneer bij een kind op één van de vijf hoofdaspecten zorg is wordt in eerste instantie met de IB-er en later ook met de ouders besproken of overgang naar groep 3 haalbaar is of dat een extra jaar groep 2 zinvoller is. Daarbij spelen de nevenaspecten ook een rol. Bij twijfel over doorgaan naar groep 3 wordt ook gekeken naar de uitslagen van de CITO-toetsen taal en rekenen E1 en E2 en of er voldoende vaardigheidsgroei is. Ook wordt gekeken of er voldoende groei is bij de observatielijsten voor taal en rekenen. Deze worden in november, januari en mei ingevuld. Er wordt gekeken of het een onrijpe leerling is of dat er omstandigheden zijn die de ontwikkeling op dit moment vertragen.

Tenslotte kan de groepsgrootte en samenstelling van de nieuwe groep 3 een rol spelen.

Tijdspad bij de besluitvorming tot een doublure

Januari groep 2	-Na de toetsen M2 wordt de zorg over het kind met de IB-er besproken a.d.h.v. observatielijsten en toetsgegevens -Tijdens de contactavond wordt met de ouders de zorg over overgang naar groep 3 besproken -Er worden plannen gemaakt om te werken aan de leerpunten van het kind (intensieve begeleiding)
April groep 2	-Tijdens de extra contactavond wordt met de ouders de voortgang besproken en volgt een voorlopig besluit over of het kind wel of niet naar groep 3 gaat, de mening van ouders wordt gepeild. -De intensieve begeleiding blijft doorgaan
Juni groep 2	-Na de toetsen E2 wordt de leerling nogmaals met de IB-er besproken en wordt een definitieve keuze gemaakt over wel of niet doorgaan naar groep 3 -Tijdens de contactavond in juni wordt de definitieve keuze met de ouders besproken

Om een doorgaande lijn van ontwikkeling te kunnen garanderen kan het nooit zo zijn dat een leerling bij doublure weer overnieuw begint met de lesstof van dat schooljaar. Het aanbod wordt bepaald door de onderwijsbehoeften van de leerling.